

Waarnemingen 1 juli tot en met 30 september 1996

Roodhalsfuut

25 juli, 9+18 aug resp. 2+1+1 Rottumeroog
16 aug: 1 Eemshaven
19-27 aug: max. 1ad+2juv Nieuwe Robbengat
31 aug: 1W Lauwersoog

Geoorde Fuut

20 juli: 4 (2 ad, 2 juv) Paterswoldse Meer
21 juli: 1 ad Lauwersmeer - Zoute Kwel
26+31 juli: 1 ad Rottumeroog
8 aug: 1 Vlinderbalg
19 aug: 1 Nieuwe Robbengat

Noordse Stormvogel

13 september: 5 naar west bij Lauwersoog.

Vale Pijlstormvogel

Op 2 augustus vlogen 2 naar west langs Rottumeroog. Indien aanvaard is dit de tweede waarneming voor de provincie.

Vaal Stormvogeltje

De noordwesterstorm op 13 september leverde 10 Vaaltjes op bij Lauwersoog (9W, 1O).

Jan-van-gent

Uitsluitend op Rottumeroog, in juli en augustus in totaal 37 exemplaren.

Kuifaalscholver

17-20 augustus: een 1^e winter bij Lauwersoog.

Kuifaalscholver. Lauwersoog, augustus 1996
Roef Mulder

Roerdomp

In de periode werd driemaal 1 gemeld uit de Lauwersmeer.

Kleine Zilverreiger

14 juli: 1 Muntendam
21 juli: 1 Jaap Deensgat
11 aug: 1 Lauwersmeer - Zoute Kwel
30 aug: 1 Julianapolder
1 juni-16 sep: 1 Nieuwe Statenzijl
1 sep: 1 Noordpolder
13 sep: 1 Nieuwe Robbengat
15 sep: 1 Lauwerpolder - kwelder
16 sep: 1 Lauwersmeer - Zoute Kwel

Grote Zilverreiger

Vanaf 24 juli zat er weer één in de Lauwers-

meer. De vogel werd het meest gezien op het Jaap Deensgat. Op 31 augustus en 1 september zat 1 in de Johannes Kerkhovenvolder.

Purperreiger

Op 30 juli werd 1 gezien in de Veenhuizerstukken. Op 7 september zat 1 in de Broekstermaar, ten zuiden van Broek. In september zat wekenlang 1 in de Kollumerwaard.

Zwarte Ooievaar

In augustus en september werden 10 à 12 Zwarte Ooievaars gezien! Op 4 augustus zat 1 adult bij het Jaap Deensgat. Op 7 augustus vlogen 2 over Rottumeroog naar noordoost. Van 9-14 augustus werden maximaal 3 gezien in de wijde omgeving van Warffum. Op 18 augustus vloog 1 over de Lauwersmeer en op 19 augustus 1 over Leens. Op 24 augustus zat 1 juv. op een dijkje bij de Kazerne in de Lauwersmeer. Tenslotte vlogen op 16 september 3 over Hoogkerk.

Ooievaar

11 tussen 3 juli en 25 september

Lepelaar

Op 20 juli en 6 en 12 augustus werden resp. 13, 13 en 20 gezien in het Hoeksmeer. In de Lauwersmeer werden, met name in augustus, veel gezien. Het hoogst gemelde aantal was 300 op 20 augustus.

flamingo sp.

Tot en met 15 september werden flamingo's gezien bij Achter de Zwartten in de Lauwersmeer. Op 3 juli werden 16 geteld en op 21 juli 13. Hierna werden nog maximaal 10 gezien. Lang niet elke keer echter werd de soort opgegeven. Van de 10 in augustus en september waren 2 (Europese) Flamingo's en 8 Chileense Flamingo's.

Kleine Zwaan

De eerste najaarswaarneming was op 23 september: 2 ad. op het Jaap Deensgat.

*Kleine Zilverreiger. Noordkust.
augustus 1996 Hans Hut*

Kleine Rietgans

9 sep: 9W Noordpolder

23 sep: 16 Vlinderbalg

28 sep: 28 Noordpolderzijl

Sneeuwgans

De gehele periode zat een Sneeuwgans in de Dollard.

Canadese Gans

Op 8 september zaten 21 op Rijpema bij Harkstede.

Rotgans

In juli en augustus waren tot maximaal 5 exemplaren aanwezig op Rottumeroog. Bij Lau-

wersoog werden de eerste doortrekkers opgemerkt op 12 september.

Casarca

Op 13 juli zat 1 op het oostelijk Eemshaventerrein. Tussen 28 juli en 24 september werd regelmatig 1 gezien op het Jaap Deensgat en de Vlinderbalg.

Zwarte Zeeëend

Bij Rottumeroog werden in juli 100-en gezien, met een maximum van 368 naar west op 9 juli. In augustus werden nog maar enkele gezien. Overige waarnemingen:

7 juli: 1♂ Pier van Oterdum

17 juli: 1♂ Lauwersoog

13 sep: 1W Lauwersoog

Grote Zeeëend

16 juli: 1W Rottumeroog

Nonnetje

Op 7 en 8 september bevonden zich een ♀+♂ in eclipskleed in de Marnewaard.

Rosse Stekelstaart

Van 8 augustus - 23 september verbleef een ♂ad op het Nieuwe Robbengat.

Wespendief

Tussen 7 juli en 8 september werden 7 doortrekkers doorgegeven.

Zwarte Wouw

2 aug: 1 Marnewaard

8 sep: 1W Lauwersmeer - Zoute Kwel

Rode Wouw

8 aug: 1Z Ezinge

9 aug: 1O Rottumeroog

Grauwe Kiekendief

De laatsten werden op 24 augustus gemeld bij Westernieland, Kolhol en Noordpolderzijl.

Ruigpootbuiser

1 sep: 1 Jaap Deensgat

18 sep: 1 Noordpolder

Visarend

11 aug: 1 over de Bantpolder

17-28 aug: 1♀ad Jaap Deensgat

23 aug: 1 Oostpolder

24 aug: 1W Gaarkeuken

25 aug: 1 over Niekerk

31 aug: 1 Westerbroekstermade-
polder

Roodpootvalk

18 aug: 1♀/juv Tolbert

2 sep: 1 1^{rk} Groningen, Hunze

15 sep: 1♂ Hoogkerk

Smelleken

Uitzonderlijk vroeg was de waarneming van een jagend ♂ Smelleken op 17 juli in de Eemshaven. Vanaf 9 september werden weer regelmatig Smellekens gezien. Tot 30 september werden 20 exemplaren doorgegeven. Alle waarnemingen kwamen uit het kustgebied.

Slechtvalk

Vanaf 28 juli werden Slechtvalken gezien in de Lauwersmeer. Op 5 augustus vloog een adult over Veendam naar NO. Op 12 augustus vloog een juv. over Rijpema bij Harkstede naar O. Vanaf 1 september werd de soort regelmatig langs de noordkust gezien.

Porseleinhoen

Het was een goed najaar voor deze soort. In de Lauwersmeer waren op het Roodkeelpasje (bij het Jaap Deensgat) tussen 3 augustus en 24 september vrijwel altijd Porseleinhoentjes te zien. Er werden maximaal 7 exemplaren geteld op 26 augustus. Af en toe werden ze ook gezien op het Jaap Deensgat of in een aangrenzende sloot.

In de Eemshaven werden in de Bakken bij de centrale tussen 20 augustus en 29 september ook regelmatig Porseleinhoentjes opgemerkt (maximaal 8 op 27 augustus).

Verder werden op 12 augustus nog 3 gezien in de Bak op het westelijk Eemshaventerrein en op 22 september 1 bij Nieuwe Statenzijl.

Scholekster

Van 29-31 juli zat een geheel albino exemplaar op Rottumeroog.

Porseleinhoen. Groningen, augustus 1996

Hans Hut

Steppevorkstaartplevier

Op 10 augustus werd een Steppevorkstaartplevier kort gezien bij het Oude Robbengat. De volgende dag werd de vogel teruggevonden in de Bantpolder en betekende voor velen een lang gewenste nieuwe soort. Dit was de zoveelste leuke ontdekking van een groepje "ouwe rotten".

Kleine Plevier

Op 5 augustus zat 1 op Rottumeroog. Kleine Plevieren zijn zeldzaam op zout water.

Morinelplevier

Op 17 augustus vloog één over Middelbert. Op 9 en 10 september zat 1 juv. in de Bantpolder, op 13 september werden hier 2 juv. gezien.

Aziatische Goudplevier

Van 4 tot i.i.g. 11 augustus zat een adulte Aziatische Goudplevier tussen Goudplevieren in de Bantpolder.

Temmincks Strandloper. Eemshaven, september 1996
Hans Hut

Drieteenstrandloper

Tijdens hoogwatertellingen werden op Rottumeroog op 17 augustus 750 geteld en op Simonszand op 20 augustus 611. Langs de noordkust is de Drieteenstrandloper veel schaarser maar dit najaar werden veel gezien op de Rommelhoek, Eemshaven, met een maximum van minimaal 50 op 11 september.

Kleine Strandloper

Vanaf de tweede helft van september tekende zich een ware invasie van Kleine Strandlopers af. Op diverse plekken langs de kust werden de volgende maxima geteld: Jaap Deensgat 220 op 23 september, Rommelhoek Eemshaven 200 op 17 september, oostelijk Eemshaventerrein 283 op 29 september, Pier van Oterdum 127 op 28 september.

Temmincks Strandloper

Tussen 17 juli en 29 september werden ver-

spreid over de provincie werden ca 32 exemplaren gemeld. De meeste waarnemingen (ca 18) kwamen uit de Eemshaven.

Krombekstrandloper

Grotere aantallen werden geteld op de Dollardkwelder: 22 juli 97, 3 augustus 355, en op 31 augustus 91. Op Rottumeroog werden tussen 1 juli en 18 augustus maximaal 18 gezien op 14 augustus.

Paarse Strandloper

13 sep: 1W Lauwersoog

Bokje

23 sep: 1 Eemshaven

29 sep: 11 Eemshaven - oostterrein

Poelruiter

22 juli: 1 Eemshaven - Bakken centrale

29 juli + 10 aug 1 Oude Robbengat

Grauwe Franjepoot

We werden weinig Grauwe Franjepoten gezien dit najaar:

24 juli: 1 Lauwersmeer

11 aug: 1 Bantpolder

21 aug: 2 Jaap Deensgat

24 aug: 1 Jaap Deensgat

9-16 sep: 1 Roodkeelplasje

21 sep: 1 Jaap Deensgat

Middelste Jager

Op 20 augustus werd één gezien bij Rottumeroog. Op 13 september een 2de naar west bij Lauwersoog.

Kleine Jager

Vanaf 16 juli werden 38 exemplaren gemeld. Beste dagen waren 31 augustus met 17W en 10 bij Lauwersoog en 13 september met 9W bij Lauwersoog.

Grote Jager

12 sep: 1W L'oog

14 sep: 1 Linthorst-Homanpolder

Zwartkopmeeuw

Op Rottumeroog en -

Kleine Strandlopers. Eemshaven, september 1996

Hans Hut

plaat werden in juli en augustus 11 exemplaren gezien. Overige waarnemingen:
 8-10 sep: 1 1^owinter Jaap Deensgat
 11 sep: 2 1^owinters Eemshaven-Rommelhoek

Dwergmeeuw

Langs de kust werden 30 Dwergmeeuwen doorgegeven. Op 2 augustus vlogen 2 over Wildervank en op 3 augustus 1.

Vorkstaartmeeuw

Er werden 7 Vorkstaartmeeuwen gezien in september:

12 sep: 1 juv Lauwersoog

13 sep: 4 juv W Lauwersoog

14 sep: 1 juv Eemshaven - Uitlaat

15 sep: 1 juv Lauwersoog

Hiermee komt het provincietotaal op 22. In figuur 1 en 2 staat het voorkomen per decade en per jaar in de provincie Groningen t/m 1996 (bron: Archief Waarnemingenrubriek). Van de 22 waargenomen exemplaren waren 4 in adult kleeed en 18 in juveniel kleeed. Op één na werden alle vogels gezien in de Eemshaven of bij Lauwersoog.

Vorkstaartmeeuw. Lauwersoog, september 1996
 Roef Mulder

Zilvermeeuw

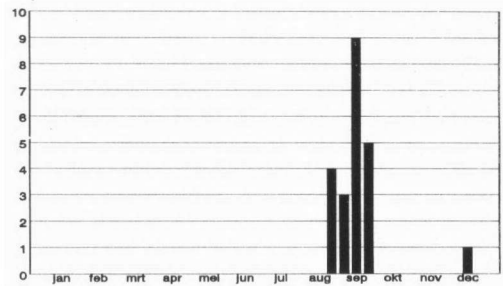
Van 30 augustus - 16 september werd een albino gezien bij Lauwersoog. Later in september en oktober werd waarschijnlijk dezelfde vogel (zelfde kleeedkenmerken) opgemerkt in Harlingen en op Terschelling.

Geelpootmeeuw

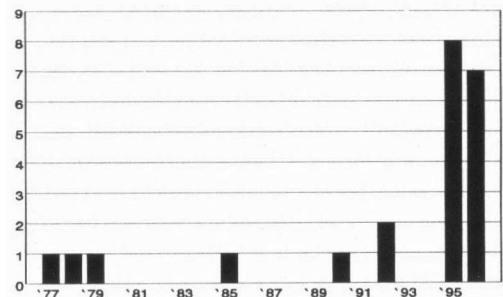
Op 19 augustus zat een onvolwassen vogel op het Jaap Deensgat. Op 15 september werd een 1° winter met kleurringen afgelezen in Lauwersoog. De vogel was geringd als nestjong in mei 1996 langs de Rijn ten noorden van

Straatsburg (Duitsland).

Dit was de tweede aflezing van een geringde Geelpootmeeuw in de provincie (voor meer details zie Geringde vogels in Groningen (2)).

Figuur 1. Aantal waargeomen Vorkstaartmeeuwen per decade in de provincie Groningen tot en met 1996 (n = 22).

Figuur 1. Aantal waargeomen Vorkstaartmeeuwen per jaar in de provincie Groningen tot en met 1996 (n = 22).

Grote Mantelmeeuw

De nazomer-aantallen op de eilanden blijven toenemen: dit jaar maximaal 110 op Rottumeroog op 17 augustus.

Drieteenmeeuw

Slechts weinig exemplaren:

25 juli: 1 1^ozomer W Rottumeroog

13 aug: 1 1^owinter W Rottumeroog

31 aug: 1 1^owinter Lauwersoog

13 sep: 2W Lauwersoog

Lachstern

7 juli: 1 ad Nieuwe Statenzijl

16 aug: 1 ad Eemshaven

Reuzenster

Tussen 21 juli en 10 september werden Reuzensterren gezien in de Lauwersmeer met maximaal 3 op 19 en 27 augustus. De vogels

werden gezien op het Jaap Deensgat, Oude- en Nieuwe Robbengat en Achter de Zwartten. Op 11 augustus vloog 1 over de Bantpolder.

Dwergstern

Grote aantallen werden geteld op Rottumeroog, met op 22 juli 1100 en op 17 augustus nog 350.

Witvleugelstern

Op 31 augustus vloog één juv. naar west bij Lauwersoog.

Kleine Alk

Een Kleine Alk vloog op 13 september langs Lauwersoog naar west. Dit was de vroegste najaarswaarneming ooit in de provincie.

Papegaaiduiker

Op 13 september vloog een Papegaaiduiker naar west bij Lauwersoog. Deze vogel werd door maar liefst een 15-tal vogelaars gezien.

Zomertortel

De laatste: op 24 augustus, Lauwersmeer.

Koekoek

De laatste: op 4 september bij Roodeschool.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen vertrokken opvallend laat dit jaar. De laatste werd gemeld op 28 september boven de plas Karding in Groningen

IJsvogel

Na de strenge winter 1995-96 nog steeds weinig:

6 aug: 1 Ter Borg

19 sep: 1 in het Sterrebos in Groningen

23 sep: 1 Hoornsedijk

27-30 sep: 1 Paterswoldse Meer

27 sep: 1 Lauwersoog

Draaihals

Slechts één Draaihals werd gevonden: 2 sep: 1 bij de Zoute Kwel in de Lauwersmeer.

Groene Specht

De indruk bestaat dat er weer iets meer komen in de provincie: in de Sellingerbossen broedden weer 2 paar. In de stad Groningen waren er waarnemingen op 3 augustus en 3 september.

Kuifleeuwerik

Het ongepaarde mannetje van De Hunze in Groningen was de gehele periode aanwezig.

Roodkeelpieper

27 aug: 1 Jaap Deensgat

23 sep: 1 Oude Robbengat

25 sep: 1 Eemshaven - de Bakken

Oeverpieper

De eerste was op 24 september in de Bantpolder.

Waterpieper

De eerste was op 14 september bij de Bakken in de Eemshaven

Grote Gele Kwikstaart

5 juli: 1 Wildervank

28 juli: 1 Lauwerszijl

11 aug: 1 baggerdepot Ruischerbrug

1 sep: 2 Warffum

2 sep: 1 1^e winter Oude Robbengat

8 sep: 1 over Waterhuizen

14 sep: 1 over het Oude Robbengat

21 sep: 1 over Lauwersoog

23 sep: 2 Eemshaven

25 sep-3 okt: 1 Winschoten

25 sep: 1 Wildervank

28 sep: 2 over de Eemshaven

Rouwkwikstaart

15 sep: 1 Eemshaven

23 sep: 1 Eemshaven

28 sep: 2 Eemshaven

Tapuit

Op 4 september werden ca.75 Tapuiten geteld in de Eemshaven.

Sprinkhaanzanger

De laatsten werden gezien op 2 september: 2 bij de Zoute Kwel in de Lauwersmeer.

Grauwe Fitis

Op 15 en 16 augustus was er wederom een op Rottumeroog aanwezig, ditmaal een 1^e winter vogel, met mooie duidelijke vleugelstrepen. Dit is daar inmiddels de vijfde.

Bladkoning

Dit najaar (inclusief oktober - december) werden 3 Bladkoningen gezien in de provincie:

Grauwe Fitis. Rottumeroog, augustus 1996

Koen van Dijken

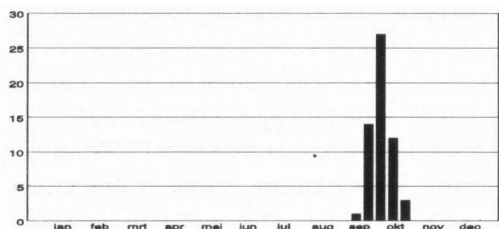
15 sep: 1 Ter Apel

24 sep: 1 Lauwersoog - jachthaven

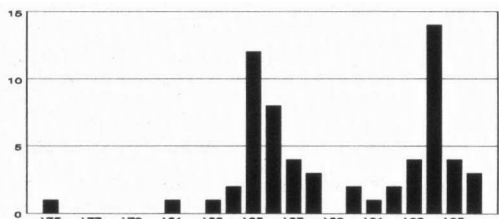
12 okt: 1 Rottumeroog - ringvangst

De waarneming op 15 september was de vroegste ooit in de provincie.

In figuur 3 en 4 staat het voorkomen van de Bladkoning in de provincie Groningen t/m 1996 (bron: Archief Waarnemingenrubriek).

Figuur 3. Aantal waargenomen Bladkoningen per decade tot en met 1996 in de provincie Groningen.

Figuur 4. Aantal waargenomen Bladkoningen per jaar tot en met 1996 in de provincie Groningen.

Alle Bladkoningen werden waargenomen tussen 15 september en 26 oktober, met een piek in de eerste decade van oktober. Tegenwoordig worden in de meeste jaren 1 tot 4 exemplaren gezien, met 1985 (12), 1986 (8) en 1994 (14) als uitschieters.

Het overgroot deel van de waarnemingen komt uit het kustgebied, met name van Lau-

wersoog en de Eemshaven. Er zijn 9 binnenlandwaarnemingen, waarvan 5 uit de stad Groningen (en 3 hiervan op de Selwerderhof). Bij waarnemingen van "bladkoningen" op 10 november 1990 (Ballastplaat, Lauwersmeer) en 2-3 december 1990 (Lauwersoog) kon Humes' Bladkoning niet worden uitgesloten. Humes' Bladkoning werd éénmaal met zekerheid in de provincie gezien, van 10-13 november 1994 in Lauwersoog.

Fluiter

Er kwamen alleen meldingen van Rottumeroog binnen: 11+15+17 aug, steeds 1.

Vuurgoudhaan

Een vrij grote invasie van Vuurgoudhanen begon zich af te tekenen, met de eersten op 8 september in de Eemshaven en bij Engelbert. De hoofdmacht kwam vanaf 20 september aan. In de volgende Gors zal een overzichtje verschijnen. Wie nog niet-doorgegeven waarnemingen heeft wordt verzocht deze alsnog in te sturen.

Kleine Vliegenvanger

26 aug: 1♂ ad in Leek

Zwarte Mees

Eind september begon de zwarte-mezentrek.

De grootste aantallen waren:

28 sep: 53 over de Eemshaven

30 sep: 182 over Wildervank in een half uur

Buidelmees

Er kwamen meer waarnemingen binnen dan andere jaren, veel hiervan uit de Eemshaven:

17 juli: 1

22 juli: 4 juv westerrein

2 aug: 1 oostterrein

16-18 aug: 1-2 juv bij de Bakken

2 sep: 2 overvliegend

3 sep: 1 oostterrein

8-23 sep: 9 meldingen van de Bakken en de Grote Plas: 10 op de 10e, 12 op de 11e, 20 op de 14e, 10 op de 22e en 13 op de 23e sep.
28-29 sep: 1 oostterrein

Overige waarnemingen:

28 juli: 1 juv Winschoterzijl

4 aug: 4 Rottumeroog (sowieso 3 juv)

24 sep: 1 over Lauwersoog

Grauwe Klauwier

29 juli: 1 ♂ Rottumeroog

14 aug: 1 juv en 1 ♀ ad Rottumeroog

Roodkopklauwier

De datum van de in de vorige rubriek vermelde Roodkopklauwier op Rottumerplaat was 27 mei en niet 27 april.

Vlaamse Gaai

21 sep: 8 in 1 groep over Groningen

24 sep: 15 Z Paterswoldse Meer

28 sep: 2x1 over de Eemshaven

Notenkraker

11 sep: 1 in een tuin in Onnen.

Huismus

Zeldzaam was een ♀ Huismus op Rottumerplaat op 4 juli.

Europese Kanarie

2 aug: 1 over Wildervank.

Roodmus

Nog een nagekomen melding: op 21 mei 1996 werd een zingend 2° ♂ Roodmus waargenomen in Lewenborg in Groningen.

Kruisbek

Na jaren van afwezigheid zijn ze er weer:

22 juli: 2 over Groningen

23 juli: 3 over het Paterswoldse Meer

26 juli: 12 over het Paterswoldse Meer

30 juli: 8 over Haren

4 aug: 3 Sellingerbossen

4 aug: 2 over Oosterzand

13 aug: 23 Sellingerbossen

17 aug: 3 Lauwersmeer - Achter de Zwarten

17 aug: 3 over de Hasseberg

18 aug: 4 Ter Apel - Meebosch

22 aug: 3 Sellingerbossen

28 sep: 1 over de Eemshaven

Appelvink

Opvallend was één op Rottumeroog op 30 augustus.

IJsgors

22 sep: 1 Eemshaven - oostterrein

23 sep: 2 Eemshaven

30 sep: 1 over Lauwersoog

Sneeuwgors

Slechts één: op 14 sep, haven Lauwersoog.

Ontsnapte vogels

Dwerggans

Van 12 augustus tot in oktober zat een ontsnapte Dwerggans in het Klutenplasje in de Linthorst-Homanpolder.

Indische Gans

Op 4, 17 en 23 september werd 1 opgemerkt tussen Grauwe Ganzen in de Lauwersmeer.

Roodhalsgans

Op 29 juli werd een ontsnapt exemplaar gezien op het Paterswoldse Meer.

Chestnut Munia *Lonchura malaca malaca*

18 aug: 1 Eemshaven - westterrein

De volgende personen worden bedankt voor hun waarnemingen: Theo Bakker, Harry Blijleven, Peter de Boer, Jan Hilco Bolhuis, Leo Boon, Paul Bouman, André J. Boven, Bert de Bruin, Iwe de Bruin, Sybrand de Bruin, Anne Diephuis, Anne van Dijk, Klaas van Dijk, Koen van Dijken, Gerben ter Haar, Franske Hoekema, Johan de Jong, Marnix Jonker, Giny Kasemir, fam. van Klinken, Emo Klunder, Ben Koks, Mark Koopmans, Eric Koops, Anke Kramer, Klaas Kreuyer, Ronald de Lange, Date Lutterop, T.J. Meinema, Roef Mulder, Anneke Nieuwenhuis, Rudi Offereins, Martin Olthoff, René Oosterhuis, Bert en René Oving, Bart Jan Prak, Eric Roeland, Rien Romijn, Koert Scholten, Loek Scholtens, Erik Schothorst, Henk van Schuppen, Aart van der Spoel, Willem Steenge, Dick Veenendaal, Willem-Pier Vellinga, Harry Vos, Guus de Vries, Nico de Vries, Harm-Jan Wight, Rik Winters, Eva Wolters en Hans Zwaagstra.